

Fosforsyre

Revisjonsdato 21.08.2023

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

<i>1.1 Produktidentifikator</i>	
Kjemikaliets navn	Fosforsyre
Kjemisk navn	Ortofosforsyre, 85%
Formel	H3PO4
Produkttype	Laboratoriekjemikalie
Artikkel-nr	16288
CAS-nr	7664-38-2
Revisjonsdato	21.08.2023
Erstatter sikkerhetsdatablad fra	31.03.2022
Utgave nummer	1.0
	Flaske
<i>1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes</i>	
Anvendelse / bruksområde	Laboratoriekjemikalie. Industriell og profesjonell bruk. Foreta en risikovurdering før bruk.
Anvendelser som frarådes	Anbefales ikke til andre formål enn de bruksområder produktet er beregnet for.
<i>1.3 Opplysning om leverandør av sikkerhetsdatabladet</i>	
Distributør	FYBIKON A/S Postboks 8228 Vågsbygd 4676 KRISTIANSAND Norge Telefon: 38 01 21 66 www.fybikon.no
E-post	postmaster@fybikon.no
Ansvarlig person	FYBIKON A/S
Utarbeidet av	Fybikon A/S
<i>1.4 Nødtelefonnummer</i>	Giftinformasjonen: +47 22 59 13 00.

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

<i>2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen</i>	
Klassifisering i henhold til 1272/2008EC	Skin Sens 1B: Sensibiliserende ved hudkontakt. Forklaring til faresetninger (H-setninger) finnes i avsnitt 2.2 / 16.
<i>2.2 Merknings-elementer</i>	
Piktogram	 GHS05
Varselord	Fare
Faresetninger	H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
Sikkerhetssetninger	
Forebygging	P280 Benytt vernehansker/ verneklær/ vernebriller/ ansiktsskjerm.

Fosforsyre

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato 21.08.2023

Tiltak	P301+P330+P331 VED SVELGING: Skyll munnen; IKKE framkall brekning. P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter; Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre; Fortsett skyllingen. P308+P311 Ved eksponering: Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.
Ingredienser på etiketten	Fosforsyre ... %
2.3 Andre farer	Kjemikaliet kommer IKKE inn under (omfattes ikke av) REACH vedlegg XIII regelverket for PBT eller vPvB stoffer. Kjemikaliet inneholder IKKE over 0,1% hormonforstyrrende stoffer i henhold til (EU) 2017/2100 eller (EU) 2018/605.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2 Stoffblandinger

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering	Note	Vekt-%
Fosforsyre ... %	Reach nr: 01-2119485924-24 Ee/Nlp nr: 231-633-2 Cas nr: 7664-38-2 Index nr: 015-011-00-6	Skin Corr 1B; H314	B,9a,V2, Æ	80 - 90

Konsentrasjonsgrenser og M-faktorer

Ingrediens	Konsentrasjonsgrense og M-faktor
Fosforsyre ... %	Eye Irrit 2; H319: 10 % <= C < 25 % Skin Corr 1B; H314: C >= 25 % Skin Irrit 2; H315: 10 % <= C < 25 %

Tegnforklaring

Skin Corr 1B: Etsende for huden.

Ingredienskommentarer

Klassifiseringen gjelder for hvert enkelt stoff, ikke for produktet.
Alle konsentrasjoner er oppgitt som vektprosent.

Note V2: Stoffet har en særlige konsentrasjonsgrense henhold til Forordning (EF) nr. 1272/2008 (CLP, artikkel 10) eller M faktor for miljøklassifisering.

Note Æ: Stoffet har en grenseverdi for forurensninger i arbeidsatmosfæren eller DNEL verdier (Derived No Effect Level), se avsnitt 8 for mer informasjon.

Note B: Noen stoffer (for eksempel syrer og baser) slippes ut i markedet som vannoppløsninger med forskjellige konsentrasjoner, og følgelig krever disse oppløsninger forskjellig klassifisering og merking da de ikke er like farlige. I stofflisten har oppføringer med note B en generell betegnelse av følgende type: "salpetersyre... %". I slike tilfeller skal leverandøren oppgi oppløsningens konsentrasjon i prosent på etiketten. Med mindre annet er oppgitt, antas det at konsentrasjonen er beregnet i vektprosent.

Note 9a: Stoffet er harmonisert og klassifiseringen er hentet fra ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database.

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding	Ved irritasjon og hoste, kontakt Giftinformasjonen for råd. Frisk luft, varme og hvile, helst i bekvem halvsittende stilling. Sørg for frie luftveier.
Hudkontakt	Tilsølte klær må fjernes straks. Skyll umiddelbart med rikelig mengder rennende lunkent vann i 30-60 minutter. (Dersom Diphoterine finnes på stedet, så bruk dette istedenfor vann.) Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.
Øyekontakt	Start skylling umiddelbart, ikke utsett start av skylling for å finne en spesifikk skyllevæske. Skyll også grundig under øyelokkene. Fjern eventuelle kontaktlinser. (Dersom Diphoterine finnes på stedet, så bruk dette istedenfor vann.) Fortsett kontinuerlig skylling i 30 minutter. Viktig: Skyll snarest med vann i minst 15 minutter (hold øyenlokk utbrettet, ta av eventuelle kontaktlinser. Skyll øynene lenge med vann, kontakt lege.
Svelging	Kontakt lege omgående og vis produktets etikett eller emballasje. Skyll munnen med vann (bare dersom personen er ved bevissthet).

Fosforsyre

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato 21.08.2023

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede	Ikke kjent
4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig	Ved ulykke eller uvelhet, ta straks kontakt med lege, vis fram etikett, bruksanvisningen eller sikkerhetsdatabladet.
Annen informasjon	Gi aldri noe å drikke til en bevisstløs person.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1 Slukkingsmidler	Vanntåke, skum, CO2 og pulver.
Passende slukningsmidler	Unngå rettet vannstråle i slukkingsarbeidet.
Uegnede slukningsmidler	Vær oppmerksom på risiko for dannelse av giftige gasser.
5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen	
5.3 Råd til brannmannskaper	Brannmannskap bør bruke standard verneutstyr med flammehemmende jakke, hjelm med ansiktsvern, hansker, gummistøvler og selvforsynt pusteapparat i lukkede rom.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1 Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner	Bruk verneutstyr som beskrevet i seksjon 8.2 i sikkerhetsdatabladet. Må ikke komme i kontakt med øyne, huden eller klær.
6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø	Forhindre utslipp av større mengder til kloakk, vassdrag eller grunn.
6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing	Leveres nærmeste mottakstasjon for destruering.
6.4 Henvisning til andre avsnitt	Se avsnitt 7 for informasjon om sikker håndtering. Se avsnitt 8 for informasjon om personlig verneutstyr. Se avsnitt 12 for informasjon om økologi. Se avsnitt 13 for informasjon om fjerning av avfall.

AVSNITT 7: HÅNDTERING OG LAGRING

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering	Bruk egnede verneklær. Bruk vernebriller/ansiktsskjerm. Bruk egnede vernehansker. Unngå kontakt med øynene, huden og klærne. Håndteres i samsvar med god hygiene og sikkerhetspraksis. Brukerveiledningen skal følges for å oppnå sikker bruk og best mulig resultat.
7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter	Må ikke oppbevares sammen med næringsmidler, drikkevarer eller dyrefor. Bør oppbevares stående og i originalemballasje.
7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)	Industriell og profesjonell bruk.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1 Kontrollparametre									
Ingrediens	EC nr	CAS nr	8 timer		Korttid		Ref.	Anm.	År
			mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm			
Fosforsyre ... %	231-633-2	7664-38-2	1				Norsk	E	2023

Derived no effect level (DNEL)		Fosforsyre ... %			
		Akutt lokal effekt	Akutt systemisk effekt	Kronisk lokal effekt	Kronisk systemisk effekt
Arbeidstager	-innånding	(DNEL) 2 mg/m ³	Hazard unknown (no further information necessary)	(DNEL) 1 mg/m ³	(DNEL) 10.7 mg/m ³
	-hudkontakt	Medium hazard (no threshold derived)	Hazard unknown (no further information necessary)	Medium hazard (no threshold derived)	Hazard unknown (no further information necessary)

Fosforsyre

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato 21.08.2023

Forbruker	-innånding	Medium hazard (no threshold derived)	Hazard unknown (no further information necessary)	(DNEL) 360 µg/m ³	(DNEL) 4.57 mg/m ³
	-hudkontakt	Medium hazard (no threshold derived)	Hazard unknown (no further information necessary)	Medium hazard (no threshold derived)	Hazard unknown (no further information necessary)
	-oral		Low hazard (no threshold derived)		(DNEL) 100 µg/kg bw/day

8.2 Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Sunn fornuft og sikkerhetsregler skal alltid brukes ved allmenn omgang med kjemikalier. Sørg for at emballasjen er riktig merket for å forebygge uforutsett eksponering eller feilaktig bruk. Sørg for bruk av anbefalt verneutstyr og vernetøy. Sørg for tilstrekkelig utsug eller ventilasjon på arbeidsplassen. Unngå kontakt med øyne og hud. Hold verneutstyr tørt og rent.

Åndedrettsvern

Normalt ikke nødvendig i godt ventilerte omgivelser, men ved langvarig eksponering bør åndedrettsvern benyttes.

Åndedrettsutstyr er ikke nødvendig hvor det er tilstrekkelig naturlig ventilasjon eller punktavsug. Den europeiske standardiseringskommiteens (CEN) standarder EN136, EN140 og EN405 angir åndedrettsvernsmasker, EN149 og EN143 angir filteranbefalinger. Åndedrettsvern skal alltid brukes hvis luftforurensningen overstiger administrativ norm.

Øyevern

Bruk tettsittende og godkjent øyevern. Øyespylingsutstyr skal være tilgjengelig, helst også dusjmulighet. Øyevern skal være i henhold til standarden EN 166.

Håndvern

Beskyttelseshansker av naturlatex, nitril, neopren eller PVC med med hansketykkelse over 0,35 mm i henhold til standard EN-374.

Ved kontinuerlig kontakt: Gjennomtrengningstid over 480 minutter.

Ved kortsiktig sprut/eksponering (inntill 30 minutter): Gjennomtrengningstid over 60 minutter.

Annen informasjon

Det er god industriell hygienep praksis å unngå hudkontakt mest mulig. Unngå bruk av ringer, klokker eller lignende som er egnet til å holde på produktet og derved forårsake hudreaksjoner.

Beskyttelseskrem kan hjelpe til å beskytte utsatte hudområder, men kan ikke erstatte hansker. Spesifikke hygienetiltak: Praktiser god personlig hygiene som vasking etter håndtering av produktet og før spising, drikking og/eller røyking. Vask regelmessig arbeidstøy og verneutstyr for å fjerne forurensninger. Kast tilsølt arbeidstøy og sko som ikke kan vaskes.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

a) Fysisk tilstand	Flytende væske
c) Lukt	Ikke kjent
d) Smeltepunkt/ frysepunkt	Ikke kjent
e) Kokepunkt eller startkokepunkt og kokeområde	Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
g) Nedre og øvre eksplosjonsgrense	Ikke kjent
h) Flammepunkt	Ikke relevant - ingen ingredienser er klassifisert brannfarlig.
i) Selvantennelsestemperatur	Ikke relevant - ingen ingredienser er klassifisert brannfarlig.
j) Spaltingstemperatur	Ikke kjent
k) pH	Ikke relevant - ingen ingredienser med ekstrem pH.
l) Kinematisk viskositet	Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
m) Løselighet	70% (Løselig)
o) Damptrykk	Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.
q) Relativ damp tetthet	Får bare anvendelse for gasser og væsker.
r) Partikkelegenskaper	Ikke kjent

9.2 Andre opplysninger

De fysiske og kjemiske egenskaper som er oppgitt under punkt 9.1 gjelder for produktet og ikke enkeltstoffer eller drivgass, med mindre annet er oppgitt.

Fordampingshastighet

Ikke relevant på grunn av kjemikaliets form eller tilstand.

Fosforsyre

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato 21.08.2023

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	Stabil under normale forhold.
10.2 Kjemisk stabilitet	Stabil under normale forhold.
10.3 Risiko for farlige reaksjoner	Ikke kjent
10.4 Forhold som skal unngås	Ikke kjent
10.5 Uforenlige materialer	Ikke kjent
10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	Ved brann kan giftige eller korroderende damper oppstå ved termisk dekomponering. Ingen dekomponering ved normal lagring.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1 Opplysninger om fareklasser som definert i forordning (EF) nr. 1272/2008	
a) Akutt giftighet	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
b) Hudetsing/ hudirritasjon	Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
c) Alvorlig øyeskade/ øyeirritasjon	Sprut av konsentrat eller oppløsning på øynene kan føre til alvorlig øyeskade. Kan føre til ødeleggelse av øyets hornhinne.
d) Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
e) Arvestoffskadelig virkning på kjønnseller	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
f) Kreftfremkallende egenskaper	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
g) Reproduksjonstoksisitet	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
h) STOT - enkelteksponering	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
i) STOT - gjentatt eksponering	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
j) Aspirasjonsfare	Basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
11.2 Opplysninger om andre farer	Sannsynlig eksponeringsvei: Hudkontakt.
Hormonforstyrrende egenskaper	Kjemikaliet inneholder IKKE over 0,1% hormonforstyrrende stoffer i henhold til (EU) 2017/2100 eller (EU) 2018/605.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Giftighet	Ingen kjent økotoksikologisk effekt. Det forventes ingen skadelige langtidseffekter på vannorganismer.
12.2 Persistens og nedbrytbarhet	Ikke kjent
12.3 Bioakkumuleringsevne	Bioakkumulering er lite sannsynlig.
12.4 Mobilitet i jord	Produktet er oppløselig i vann og har potensialie for mobilitet.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Kjemikaliet kommer ikke inn under (omfattes ikke av) REACH vedlegg XIII regelverket for PBT eller vPvB stoffer.
12.6 Hormonforstyrrende egenskaper	Kjemikaliet inneholder ikke hormonforstyrrende stoffer over 0,1%, i henhold til (EU) 2017/2100 eller (EU) 2018/605.
12.7 Andre skadevirkninger	Ikke kjent

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder	
Avfallsgrupper	Angivelse av EAL-koder er kun veiledende. Sjekk alltid avfallskoden med henblikk på den aktuelle tilstand produktet befinner seg i. De endelige avfallsgrupper og koder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet. EAL: 16 05 09 andre kasserte kjemikalier enn dem nevnt i 16 05 06, 16 05 07 eller 16 05 08. EAL: *16 05 06 laboratoriekjemikalier som består av eller inneholder farlige stoffer, herunder blandinger av laboratoriekjemikalier.
Annen informasjon	Tømming av produktet i avløp frarådes. Innhold/holder leveres til godkjent mottaksstasjon for farlig avfall.

Fosforsyre

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato 21.08.2023

I henhold til kommisjonsforordning 1357/2014 er avfall klassifisert som avfallstype: HP 8 «Etsende»: Avfall som ved kontakt kan være hudetsende.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1 FN nr. eller id nummer	UN 1805
14.2 FN-forsendelsesnavn	
Varenavn	ETSENDE VÆSKE, SUR, UORGANISK, N.O.S
IMDG proper shipping name	Fosforsyre, løsning
14.3 Transportfareklasse(r)	
Fareseddel	8
14.4 Emballasjegruppe	III: Mindre farlige stoffer
14.5 Miljøfarer	
14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk	Etsende.
14.7 Sjøtransport i bulk i henhold til IMO-instrumenter	n/a

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1 Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen	<p>KOMMISSJONENS DELEGERTE FORORDNING (EU) 2020/217 av 4. oktober 2019 (ATP14).</p> <p>FOR-2012-06-16-622 Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP).</p> <p>Europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger, om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF, og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006.</p> <p>KOMMISSJONSFORORDNING (EU) 2020/878 av 18. juni 2020 om endring av vedlegg II til europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH).</p> <p>Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier).</p> <p>ADR/RID Forskrift om landtransport av farlig gods 2019.</p> <p>FOR 2004-06-01 nr 922: Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften).</p> <p>ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database. Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære (Arbeidstilsynet, 2008). Ex-ECB databasen (http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla).</p> <p>Avfallsforskriften (miljøverndepartementet) - FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall.</p> <p>FOR-2015-05-19-541 Forskrift om deklarerer av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften).</p> <p>Europeisk avfallskatalog og liste over farlig avfall gyldig fra 1. januar 2002.</p>
15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet	<p>Informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet skal ikke betraktes som brukerens egen risikovurdering. Det er alltid brukerens ansvar at alle nødvendige forholdsregler er fulgt for å oppfylle kravene i henhold til lokale regler og bestemmelser.</p>
Annen informasjon	<p>Klassifiseringen av dette produktet er gitt på grunnlag av de foreliggende opplysninger fra leverandøren.</p>

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Henvisninger til viktig litteratur og spesielle datakilder	Sikkerhetsdatablad fra leverandøren.
--	--------------------------------------

Fosforsyre

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato 21.08.2023

Forkortelser i dokumentet

n/a - Ikke relevant eller kjent informasjon.
EAL - Den europeiske avfallslisten.
vPvB - Very Persistent and very Bioaccumulative (require special attention under REACH).
PBT - Persistent, Bioaccumulative and Toxic.
LD50 - Mengden av et kjemikalie som gitt en bestemt gruppe forsøksdyr fører til dødsfall på 50%.
Betegnelsen LE50 kan benyttes dersom det aktuelle kjemikaliet ikke er oppløselig i vann.
LC50 - Konsentrasjonen av et kjemikalie i luft eller vann som for en bestemt gruppe forsøksdyr fører til dødsfall på 50% over en gitt tidsperiode. Betegnelsen LL50 kan benyttes dersom det aktuelle kjemikaliet ikke er oppløselig i vann.
STOT - Giftvirkning på bestemte organer.
bw/day - body weight / day (kroppsvekt per dag).

Første gang utgitt

31.03.2022

Annen informasjon

Vi mener informasjonen er korrekt, men kan ikke garantere at alle områder er dekket. Innformasjonen skal kun brukes som veiledning. FYBIKON AS skal derfor ikke bli holdt ansvarlig for noen skade som kan oppstå ved bruk av eller kontakt med produktet.

--- SIKKERHETSDATABLAD i henhold til (EU) direktiv (EC) 1272/2008 og (EU) 2020/878 ---